

Hazırda bütün dünyada ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə xüsusi fikir verilir. Səbəb aydın və sadədir - planetimizdə əhali sürətlə artdığı üçün kənd təsərrüfatı məhsullarına tələbat çoxalır və bu üzdən onların qiyməti də yüksəlir.

İdxal olunan məhsulların bahalaşması isə istənilən ölkənin vətəndaşlarının alıcılıq qabiliyyətinə mənfi təsir göstərir. Odur ki, dövlətlərin kənd təsərrüfatı sahəsinin inkişafına marağının artması təsadüfi deyil.

Prezident İlham Əliyevin xüsusilə 2015-ci ildən bəri apardığı geniş aqrar islahatlar da kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalının artmasına xidmət edir və bəri başdan qeyd edək ki, buna nail olunur da. Bunu bazarlardakı məhsulların kəmiyyət və çeşidlişməsi də aydın görürük. Əvvəllər idxal etdiyimiz bir sıra məhsulun yerini indi yerli mallar tutur. Hələ üstəlik həmin məhsulların bir çoxu daxili tələbatı ödəməklə yanaşı, xarici bazara da çıxarılır.

Buna baxmayaraq, aqrar sektorda islahatlar davam edir. Dövlət kəndliyə maddi və hüquqi dəstəyini getdikcə gücləndirir. Güzəştli kredit alanlar arasında kənd təsərrüfatı sahəsində çalışan üstünlük təşkil edir.

Bu o deməkdir ki, əlində torpağı və işləməyə həvəsi olan fermer maliyyə sarıdan çətinlik çəkmir. Məlumdur ki, əvvəllər bir çox fermer maddi vəsait olmadığından torpaq paylarından əkin üçün istifadə edə bilmirdi. İndi isə dövlətin fermerlərə verdiyi bu cür maliyyə dəstəyi aqrar sahənin inkişafında önəmli rol oynayır. Fermerlərə əkdikləri əkin sahələri üçün subsidiyalar da verilir. Həmçinin gübrə, kənd təsərrüfatı texnikası, toxum və damazlıq heyvanlar da kəndliyə pul-suz verilir, yaxud güzəştli qiymətlərlə satılır. Ən başlıcası isə fermerlər torpaq vergisindən savayı, bütün növ vergilərdən azaddırlar. Bir sözlə, kəndliyə verilən bu dəstək kənd təsərrüfatının inkişafını, daha doğrusu, məhsul istehsalını stimullaşdıran başlıca faktordur.

Hazırda Azərbaycanda fermerlərə təkçə məhsul istehsalında yardım göstərilir, yetişdirdikləri məhsulun xarici bazara çıxarılmasına da dəstək verirlər. Məsələn, aqrar sahədə məhsul ixracını təşviq etmək üçün ixrac olunan məhsula görə onlara əlavə maddi yardım göstərilir. Belə stimullaşdırma sayəsində kənd təsərrüfatı məhsulları ixracında böyük dönüş yaranıb. Təsədüfi deyil ki, hazırda qeyri-neft məhsul-

Ərzaq təhlükəsizliyinin təminatında aqroparklar və iri fermer təsərrüfatları xüsusi rol oynayır

larının ixracında kənd təsərrüfatı məhsulları ilk birinci yerdədir.

Aqrar sektorda məhsul istehsalını artırmaq üçün tədbirlər əsasən iki istiqamətdə həyata keçirilir. Birincisi, əhəlinin məşğulluğunda və məhsul istehsalında önəmli rol oynayan kiçik və orta kəndli-fermer təsərrüfatlarının inkişafına dəstək verməkdir. İkincisi isə aqrar sektorda iri fermer təsərrüfatları və aqroparkların yaradılmasının təşviq edilməsidir. Bu iki yol bir-birinə rəqib deyil, əksinə, bir-birini tamamlayır. Məsələn, iri aqroparkların istehsal sahələri ilə yanaşı, emal müəssisələri də olur. Kiçik və orta fermer təsərrüfatları öz məhsullarını əlavə vaxt və vəsait xərcləmədən həmin aqroparkların emal müəssisələrinə sata bilir.

Qeyd etdiyimiz kimi, dövlətin apardığı aqrar siyasətin bir istiqaməti də iri fermer təsərrüfatları və aqroparkların yaradılmasını stimullaşdırmaqdır. İndiyədək bu sahədə əldə olunan təcrübə göstərir ki, ölkədə ərzaq təhlükəsizliyinin təminatında belə müəssisələr mühüm rol oynaya bilər. Məsələn, taxılçılıq sahəsində fəaliyyət göstərən kiçik və orta fermerlərin əkin sahələrindən əldə etdikləri məhsuldarlıq 30 sentner olduğu halda, aqroparklarda bu rəqəm 55-60 sentnerə çatır.

Xəbər verildiyi kimi, Prezident İlham Əliyev aprelin 20-də Hacıqabul rayonuna səfəri zamanı "Agro Dairy" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin aq-

roparkının təqdimat mərasimində iştirak etmişdir. Dövlət başçısına verilən məlumatdan bəlli olur ki, "Agro Dairy" MMC regionlarda kənd təsərrüfatı infrastrukturunun yaxşılaşdırılması, müasir texnika və innovasiyaların tətbiqi ilə yüksək məhsuldarlığa malik keyfiyyətli məhsul əldə etmək məqsədilə layihələr həyata keçirir. Samux rayonunun Qaraağac kəndi ərazisində ümumi sahəsi 2698, Tovuz rayonunun Ceyrançöl ərazisində 7000 və Padarçöl (Hacıqabul, Şamaxı) ərazisində 5000 hektar olan sahələrdə intensiv bitkiçilik təsərrüfatları yaradılıb, yeni ərəzilər əkin dövrünəsinə cəlb edilib.

Hazırda Azərbaycanda fəaliyyət göstərən aqroparkların hər birinin özünəməxsus istehsal və emal müəssisələri var. Bəzi aqroparklar bir sahə üzrə, məsələn, heyvandarlıq və ya bitkiçilik üzrə fəaliyyət göstərir. Bununla yanaşı, qarışıq fermer təsərrüfatları, yəni eyni vaxtda bitkiçilik və heyvandarlıqla məşğul olan fermer təsərrüfatları da mövcuddur. Ölkə üzrə 50 belə təsərrüfatın yaradılması nəzərdə tutulur. Mövcud aqroparkların əldə etdiyi nəticələrə onu göstərir ki, belə müəssisələr yüksək məhsul istehsal etməklə ölkəmizin ərzaq təhlükəsizliyinə sanballı töhfə verə biləcəklər.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"